

ЗВІТ
директора Комунального закладу «Централізована бібліотечна система
Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району
Полтавської області» про діяльність закладу за 2024 рік

1. Інформація про заклад

Комунальний заклад «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» (далі – заклад) створений у результаті реорганізації відділу культури, спорту і туризму Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області шляхом виділення з його складу централізованої бібліотечної системи у комунальний заклад «Централізована бібліотечна система Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області» на підставі рішення тридцять дев'ятої сесії Комсомольської міської ради Полтавської області п'ятого скликання від 23.09.2009 «Про реорганізацію міського відділу культури і туризму».

Заклад забезпечує реалізацію права громадян на бібліотечне обслуговування, загальну доступність до інформації та культурних цінностей, що збираються і зберігаються в бібліотеках централізованої бібліотечної системи.

Мета закладу - бути невід'ємною частиною інформаційної структури територіальної громади, документально-комунікативним та соціокультурним центром.

1.1. Аналіз основних показників діяльності закладу за 2023-2024 роки

№№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Фактичний показник за 2023 рік	Фактичний показник за 2024 рік	Темп приросту/ зменшення, %
1	Кількість користувачів	осіб	7 414	7 503	+1,2
2	Кількість книговидач	тис. примір.	94,4	133,8	+41,7
3	Кількість проведених заходів	один.	280	348	+24,2
4	Кількість проведених семінарів та тренінгів, в яких брали участь, вуличних акцій тощо	один.	35	34	-2,9
5	Кількість тематичних книжкових виставок та оглядів літератури	один.	898	860	-4,2
6	Кількість клубів за інтересами	один.	10	11	+10,0

У 2024 році, в порівнянні з 2023 роком, простежується істотне зростання основних показників.

1.2. Організація бібліотечного обслуговування

До складу закладу у 2024 році входили 9 бібліотек: центральна міська бібліотека, міська дитяча бібліотека і 7 бібліотек-філій: бібліотека-філія № 1 (м-н Піддубне), бібліотека-філія № 2 (с. Дмитрівка), бібліотека-філія № 3 (с. Кияшки), бібліотека-філія № 4 (с. Салівка), бібліотека-філія № 5 (с. Келеберда), бібліотека-філія № 6 (с. Григоро-Бригадирівка), бібліотека-філія № 7 (с. Солошине).

З настанням літніх канікул бібліотекарі традиційно збирали дітей та дорослих просто неба в бібліотечній альтанці «У книжок немає канікул» у Миському парку культури та відпочинку. Читання книжок, ігри та майстер-класи робили зустрічі цікавими та змістовними.

1.3. Зміст і організація роботи з користувачами

Протягом 2024 року бібліотеками закладу було обслуговано 7 503 користувача, із них 331 внутрішньо переміщені особи. Кількість відвідувань становила 50 636, а книговидача – 133 800 примірників.

При бібліотеках закладу протягом звітного періоду працювали 11 клубів за інтересами: «Оберіг» (спільно з громадською організацією «Стимул» для людей з особливими потребами), 2 клуби «Орхідея», «Надвечір'я», «Пісенний калейдоскоп», «Рукодільниці», клуб оригамі «Мрія», літературна студія «Слово», «Фото-кухня» та клуб любителів настільних ігор «Develop with joy». Після річної перерви відновив роботу PEN-салон.

Бібліотечні сайти та платформи у соціальних мережах продовжували активно використовуватись для поширення актуальних новин та боротьби з дезінформацією. Задля промоції книги та читання, у 2024 році активно розміщувались публікації у Facebook на сторінках «Літературне намисто» центральної міської бібліотеки, «Завзяті читайлики» відділу дитячої літератури, у групі «Lib.Like.Love» та у блозі методично-бібліографічного відділу центральної міської бібліотеки БібліоЛясе. Загалом за 2024 рік було розміщено більше ніж 2 000 публікацій у соціальних мережах. Кількість відвідувачів сторінки центральної міської бібліотеки збільшилась на 91%. Продовжувались веб-проекти: «Особливі міста світу», «Розумний користувач», «Як пережити підлітковий вік», «Літератори online».

Співпраця із засобами масової інформації є важливою частиною рекламної та інформаційно-іміджевої політики бібліотек комунального закладу. У 2024 році продовжено роботу над проектом «Книжкова полиця» спільно з радіо «Кварцит» в ефірі радіостанції «UA: Радіо «Промінь». У рамках цього проекту протягом року жителям міста було представлено 50 нових книжок. За 2024 рік у газетах «Телеекспрес» та «Хроніки тижня» було надруковано 34 статті, присвячені діяльності закладу; на телебаченні «ГОК ТВ» вийшло 18 сюжетів про роботу бібліотек; на радіо прозвучали 24 репортажі про цікаві події у закладі.

Закладом видавались інформаційно-рекламні буклети про бібліотеку та її послуги: бібліографічні покажчики, бюлетень нових надходжень до бібліотек, рекомендаційні списки літератури, інформаційні листівки, пам'ятки та

календарні плани проведення масових заходів. У 2024 році онлайн представлено: бібліографічний покажчик «Поборник імперії» до 210-ї річниці з дня народження Т. Г. Шевченка; буклети «Тернистий шлях письменника» до 175-річчя від дня народження Панаса Мирного; «Тонкий майстер художнього слова» до 120-річчя з дня народження Миколи Платоновича Бажана та інші.

У 2024 році бібліотеки закладу продовжували нести свою почесну місію у формуванні ціннісних орієнтирів особистості й суспільства, у вихованні поваги до рідної мови та історії, підвищенню національної самосвідомості, сприянні відродженню національних традицій, культури, духовності, пробудженню інтересу до книги. Заклад традиційно проводив заходи з нагоди державних свят і пам'ятних дат в історії України у вигляді історичних хроноскопів, патріотичних годин, години-набату, години-спомину, героїчної хроніки, серед яких: «Велика злука – великі сподівання» до Дня Соборності України, «Згадаємо героїв Крут» до Дня пам'яті Героїв Крут, «Незламні, бо єдині» до Дня Єднання, «Ви першими встали за гідність, за волю» до Дня Героїв Небесної Сотні, «Мужність, патріотизм бійців-добровольців» до Дня українського добровольця, «Чорнобиль – біль України» до Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф, «Славимо мужність і подвиг ваш!» до Дня Збройних Сил України, «Рік за роком, крок за кроком» до Дня міста та ін.

Бібліотеки продовжують відзначати ювілейні дати, присвячені видатним діячам української культури. Серед проведеного варто відзначити літературне шанування «У всякого своя доля і свій шлях широкий...» до 210-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка, літературне досє «Закоханий у сонце» до 160-річчя від дня народження Михайла Коцюбинського та ін.

У звітний період бібліотеки відзначили й календарні свята, зокрема: Всесвітній день поезії, Всесвітній день книги й авторського права, День матері, День вишиванки, День рідної та День української мови, Всеукраїнський день бібліотек такими заходами, як мовознавчий турнір «Твоя мова - твоя сила», етногодина «Вишиванка – душа України», бібліотечний квілт «Бібліотека – твоя точка опори» та ін.

Працівники закладу та користувачі долучилися до Всеукраїнської інформаційно-просвітницької тематичної акції «Національний тиждень читання. Тиждень поезії», відбулись поетичні читання «Де б я не був, я не забуду дім» та «Ріки незміно течуть додому». До Міжнародного дня дитячої книги проведено літературне лото «Знання і таємниці на книжкових полицях». Цікавими були літературні калейдоскопи «Допитливій малечі про цікаві речі» та «Разом з книгою по Європі», літературна гра-подорож «Стелиться мережкою казка золота», літературна мандрівка «В світі цікавих книг», мовознавчий турнір «Твоя мова - твоя перемога» та ін.

У літній період міська бібліотека розширила локацію проведення заходів у бібліотечній альтанці «У книжок немає канікул». У Парку культури та відпочинку дітлахи і дорослі брали участь у літературній подорожі «Зустрічаємо літо з книгою», книжковому челенджі «Бібліотека єднає друзів», а також у годинах веселого настрою, іграх-вікторинах, бібліоміксах, літературних віражах

та ін. Активними учасниками цих зустрічей були вихованці пришкільних таборів.

У 2024 році активно проводились соціокультурні та просвітницькі заходи в Культурному центрі центральної міської бібліотеки.

Відбулись творчі зустрічі з сучасними письменниками: Людмилою Охріменко з презентацією нових книг «Далека блакитна далечинь» та «Волонтерські історії 2014-2022»; Дариною Гнатко, володаркою літературної відзнаки «Золоті письменники України»; дитячою письменницею Катериною Єгорушкіною, книги якої відзначені національними й міжнародними преміями, неодноразово потрапляли до фіналу «Дитячої книги року ВВС». За ініціативи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка та ГО «Об'єднані надією» відбулась зустріч із циклу «Поетичні діалоги» за участю доктора філософії в галузі філософії культури Веніаміна Погребного та поета Олександра Лук'яненка. У рамках проєкту ГО «Український ПЕН» «Незламні бібліотеки» відбулась творча зустріч українських письменників, журналістів, поетів, перекладачів з містянами та ін.

Також проводились публічні лекції з мистецтвознавства доктора філософії в галузі філософії культури Володимира Погребного про найвидатніших художників світу, а саме: «Казимир Малевич: шлях до першого пікселя» та «Мазаччо. Той, ким захоплювався да Вінчі».

Проводились численні заходи на підтримку музичної та художньої творчості. Серед них музичні вечори композитора і гітариста Олександра Єруха, музикантів Альони Плотнікової та Марії Белової.

Задля художньо-естетичного розвитку містян проводились майстер-класи від майстрів студії живопису та кераміки м. Кременчука «Be Pottery», викладачів Горішньоплавнівської дитячої художньої школи та місцевих майстрів. Дуже сподобались жителям міста майстер-класи «Гончарне ремесло», «Рідкий акрил», «Плетіння в стилі бохо», «Арт-кава», «Оригінальне кашпо», «Ліпна кераміка», «Виготовлення свічки», «Розпис смачних пряників», «Розпис ялинкових іграшок», виготовлення різдвяних прикрас та віночків та ін.

На прохання містян вже традиційними стали заняття з нейрографіки.

Новим соціально-важливим напрямком роботи закладу стала підтримка і пошук домівки для безпритульних чотирилапих друзів. Спільно з ГО «Надія для хвостиків» в холі центральної міської бібліотеки неодноразово проводилась еколого-натуралістична акція «Цуценята шукають родину». Тут всі бажаючі змогли познайомитися з майбутніми улюбленцями, погратися, погодувати, придивитися і подарувати пухнастикам дім та родину. Крім того, бібліотекарі проводили для малечі вікторини, конкурси, основною темою яких була любов та турбота про братів наших менших.

До Всесвітнього дня захисту тварин в центральній міській бібліотеці спільно з ГО «Лапи в руки» відбулась просвітницько-розважальна програма «Допоможемо тваринам разом». «Не купуй, прихисти» - таким був девіз волонтерів, які шукали родину й дім безпритульним котикам. У холі для відвідувачів працював благодійний ярмарок, у відділі дитячої літератури малеча брала участь у тематичних вікторинах та конкурсах, а в Культурному центрі всі

охочі мали змогу на майстер-класах зробити сувенір із вовни або виготовити ароматичне саше. Зібрані кошти спрямовано на допомогу безхатнім котикам.

Демонструвались фільми Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини «Docudays UA».

Бібліотеки-філії є важливими осередками культури та спілкування для односельців. Працівники беруть участь у всіх напрямках роботи закладу і додають особливої душевної атмосфери у бібліотеках-філіях. Проводяться літературні, патріотичні, народознавчі години, бесіди, майстер-класи. Крім того, бібліотекар філії с. Келеберда бере активну участь у виставах сільського клубу, а працівник с. Солошине проводить дослідницьку роботу, результати якої було представлено на літературно-краєзнавчій зустрічі «З історії села Солошиного».

У 2024 році онлайн представлено мультимедійні презентації, зокрема: «Театр - світ вічних цінностей» до Міжнародного дня театру, «Мандруємо Україною», «Книга рекордів Гіннеса», медіамандрівку «Анімаційний калейдоскоп» до Міжнародного дня анімації, медіаогляд «Чарівник сміху» до 135-річчя Остапа Вишні, книжкову експедицію онлайн «Український першодрук» до 450-річчя з часу видання у Львові перших друкованих книг «Апостол» і «Буквар», а також віртуальні вікторини та інформини.

1.4. Робота з бібліотечними фондами

Основою роботи бібліотеки є її фонд, від складу якого залежить робота книгозбірні в цілому і в кожному напрямі окремо. За звітний рік бібліотеки закладу одержали 905 книг: 378 – за рахунок місцевого бюджету, 353 книги було подаровано благодійними організаціями та нашими користувачами, 123 – від Українського інституту книги, 51 примірник надійшов з обмінного фонду Полтавської обласної бібліотеки.

Розпочато сканування архіву місцевих періодичних видань.

1.5. Проєктна діяльність

Протягом 2024 року заклад брав участь у таких проєктах:

- Центральна міська бібліотека потрапила до числа переможців проєкту «Книжкова навала». Було подано 2 096 заявок і тільки близько 300 бібліотек отримали книги. Організатори відбирали бібліотеки, які є важливими для своїх громад, у яких вирує життя, відбуваються заходи, приходять читачі різного віку. Вивчалися сайти бібліотек у мережі Інтернет, сторінки та групи у соціальних мережах, за якими видно, наскільки бібліотека є активною та важливою для місцевої спільноти. Завдяки проєкту заклад отримав 101 примірник нових книг українських видавництв.

- Центральна міська бібліотека успішно пройшла відбір до проєкту «Німецька книжкова полиця в Україні» в межах ініціативи «Обмін між німецькою та українською книжковою та літературною індустрією», який фінансується Уповноваженою федерального уряду Німеччини з питань культури та засобів масової інформації. Цей важливий культурний проєкт реалізується Гете – Інститутом (Goethe-Institut Ukraine), Німецькою асоціацією видавців та книготорговців спільно з Українським інститутом книги. Мета проєкту — забезпечити у 2024 році публічні бібліотеки України новими виданнями

німецьких авторів, перекладеними українською мовою. У рамках проєкту отримано 14 нових україномовних книжкових видань німецької сучасної та класичної літератури.

Також бібліотекарі брали участь у всіх благодійних акціях, які проводяться книжковими видавництвами у соціальних мережах. Завдяки благодійній акції від Видавничого Дома «Школа» заклад отримав 42 нові книги для дітей та юнацтва.

Працівники закладу активно займалися самоосвітою та підвищенням професійного рівня, вивчали онлайн-серіали Дія: «Цифрова грамотність на базі Google», «Обережно! Кібершахраї», «Гендерна рівність та соціальна інклюзія в комунікаціях», «Майбутні лідери III», «Як захиститися від фейків і дезінформації»; брали участь в інтерактивах УБА (Українська бібліотечна асоціація), зокрема у семінарі «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту» та у тренінгу «Психологічна підтримка та взаємодія з користувачами бібліотеки у кризових ситуаціях під час воєнного стану».

1.6. Автоматизація бібліотек

Автоматизація бібліотечних процесів та створення можливостей доступу користувачів до інформації в усіх її сучасних формах є однією з нагальних проблем бібліотек у сучасному суспільстві. Усі бібліотекарі закладу продовжували працювати над створенням електронного каталогу. На сьогодні зроблено 22,6 тис. записів.

1.7. Волонтерська діяльність

У 2024 році працівники закладу продовжували надавати допомогу військовим. Майстрині клубу «Рукодільниці», який діє при центральній міській бібліотеці, сплели і відправили нашим захисникам більше 270 пар шкарпеток, теплий одяг. Бібліотекарі філій продовжували готувати їжу, плести маскувальні сітки для Збройних сил України, тобто робили усе, щоб наблизити перемогу.

2. Стан фінансування та виконання програми по закладу

Програма	Затверджено на 2023 рік, тис. грн			Виконано за 2023 рік, тис. грн			% виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Бібліотеки	4 721,1	140,1	4 861,2	4 268,3	140,1	4 408,4	90,4	100,0	90,7

Програма	Затверджено на 2024 рік, тис. грн			Виконано за 2024 рік, тис. грн			% виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Бібліотеки	5 408,4	198,0	5 606,4	4 937,0	196,0	5 133,0	91,3	99,0	91,6

Всього із бюджету Горішньоплавнівської міської територіальної громади у 2023 році виділено 4 861,2 тис. грн, використано 4 408,4 тис. грн.

У 2024 році виділено 5 606,4 тис. грн, що на 745,2 тис. грн (на 15,3%) більше, ніж у 2023 році, використано 5 133,0 тис. грн, у тому числі:

- фонд оплати праці – 4 058 тис. грн;
- комунальні послуги – 580,8 тис. грн;
- придбання запасів та інших необоротних матеріальних активів – 134,7 тис. грн;
- послуги (крім комунальних) – 101,9 тис. грн;
- навчання та відрядження – 1,7 тис. грн;
- екологічний податок – 0,6 тис. грн;
- проведення культурно-мистецьких заходів – 59,2 тис. грн;
- спеціальний фонд використано – 196,0 тис. грн – на поповнення бібліотечного фонду та придбання основних засобів (зарядні станції).

Придбання основних засобів

У 2024 році закладом було придбано основних засобів та інших необоротних матеріальних активів на загальну суму 241,1 тис. грн, із них:

- таблички плану евакуації;
- меблі для Культурного центру (тумба з шухлядами, столи для лекцій, крісло офісне);
- зарядна станція EcoFlo (2 шт.);
- поповнення бібліотечного фонду художньою літературою (100,0 тис. грн).

Аналіз використання енергетичних ресурсів

№ з/п	Назва паливно-енергетичного ресурсу	Од. виміру	2023 р.		2024 р.	
			Ліміт	Факт	Ліміт	Факт
1.	Холодна вода	м ³	195	176	130	125
2.	Теплова енергія	Гкал	155	120	120	117
3.	Електрична енергія	кВт	2 000	512	2 000	432

Перевищень лімітів по витратах на теплову енергію, по холодній воді та електричній енергії в натуральному вимірі не відбулося.

3. Аналіз заробітної плати та кількості штатних одиниць

Станом на 01.01.2025 у закладі затверджена 21,75 штатна посада. Із них вакантні посади: 0,75 ставки бібліотекаря; 0,5 ставки бібліотекаря (с. Кияшки) (станом на 15.01.2025 – зайнята посада).

Середня заробітна плата у закладі за 2024 рік складала 11 177 грн, що на 14,6% більше, ніж за 2023 рік (за 2023 рік складала 9 750 грн).

4. Проблемні питання

- бажана часткова реконструкція опалювальної системи центральної міської бібліотеки;
- бажане подальше поповнення бібліотечних фондів новою літературою.

Директор Комунального закладу
«Централізована бібліотечна система
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області»

Олена ДУДКО